

Gellér és Báránvos Ügyvédi Iroda

Alkotmánybíróság

A FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK
Fővárosi Törvényszék
Katonai Tanácsa
úján
2022-12-20
Nyt. szám: 42. ATUkh-15
Mell. lapszáma:

Tisztelt Alkotmánybíróság!

– mellékelten csatolt meghatalmazásokkal igazolt – jogi képviselőnk útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.SZTKbkf.12/2022/3. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

Kérelmünk indokolásaként az alábbiakat adjuk elő:

I. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

I.1. A tényállás rövid ismertetése

I.1.1. 2012. február 12-én a Központi Nyomozó Főügyészség I.Nyom.158/2012. számon rendelt el nyomozást vezető beosztású hivatalos személy által üzletszerűen elkövetett vesztegetés és más bűncselekmény miatt.

2012. október 4-én a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2.Bny.44.091/2012/3-III. számú végzésével [REDACTED] terhelttel és élettársával, [REDACTED]

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám:	IV/ 0 0 1 3 3 - 0 / 2023	
Érkezett:	2023 JAN 18.	
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☐ @	☐ EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda:
1	13	lu

szemben zár alá vételt rendelt el vagyontárgyaikra és a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedés biztosítására.

2014. február 18-án 1.Nyom.156/2014. számon a költségvetési csalás miatti büntetőeljárás elkülönítésre került.

I.1.2. A vesztegetés miatt benyújtott vádiratban a Központi Nyomozó Főügyészség nem tett indítványt a vagyonek Kobzásra.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa – a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6. SZTKbf.10/2020/17. számú ítéletével – 2020. december 18. napján jogerőre emelkedett SZTKb.II.6-.598-25-II/2014. számú ítéletével [REDACTED] vádlottat folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt – halmazati büntetésül, mint bűnszervezetben elkövetőt – 7 év fegyház fokozatú szabadságvesztésre, 7 év közügyektől eltiltásra és 108.000.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletében nem rendelkezett vagyonek Kobzásról.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.SZTKbf.10/2020/17. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet [REDACTED] vonatkozásában kis mértékben megváltoztatta. A [REDACTED] rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények helyes törvényi megjelölése az 1978. évi IV. törvény. [REDACTED]tt esetében a bíróság a határozat rendelkező részében írt bűncselekmények minősítéseinek törvényhelyeiből a folytatólagosan, a felbujtóként és a bűnszervezetként történő elkövetésekre vonatkozó Btk. 12. § (1) – (2) bekezdéseire és a Btk. 21. § (1) – (2) bekezdéseire utalásokat mellőzte.

I.1.3. A költségvetési csalás miatt benyújtott vádiratban a Központi Nyomozó Főügyészség indítványt tett a vagyonek Kobzásra.

A Fővárosi Törvényszék – a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.16/2018/66.számú ítéletével – 2018. október 3. napján jogerőre emelkedett 17.B.128/2014/493. számú ítéletével [REDACTED] felbujtóként elkövetett különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt – halmazati büntetésül, mint bűnszervezetben elkövetőt – 7 év fegyház fokozatú szabadságvesztésre, 7 év közügyektől eltiltásra és 330.000.000,- Ft vagyonek Kobzásra ítélte.

A Fővárosi Ítéltábla [REDACTED] egyéb érdekelt vonatkozásában elrendelt zár alá vételt feloldó rendelkezést megváltoztatta, a zár alá vétel feloldását mellőzte, egyben az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatását rendelte el. (5.Bf.16/2018/66. számú ítélet 10. o.) Előírta, a vagyonek Kobzás kérdésében történő döntést az ügyész, az I. r. vádlott és védőjének a bevonásával, bizonyítási eljárás keretében tárgyaláson kell meghozni. (166. o.)

I.1.4. 2021. október 1-én a Központi Nyomozó Főügyészség két indítványt készített az egyszerűsített felülvizsgálat lefolytatására (1.Nyom.158/2012 és 1.Nyom.156/2014.).

A Központi Nyomozó Főügyészség 1.Nyom.158/2012. számú indítványában a Be. 671. § 12. pontja értelmében, egyszerűsített felülvizsgálati eljárás keretében az 1978. évi IV. törvény 77/B. § (1) bekezdésének b) pontja és (2) bekezdése alapján vagyonelkobzás elrendelését indítványozta [REDACTED] szemben.

Előadta a Központi Nyomozó Főügyészség, hogy

- a költségvetési csalást érintő bünszervezet 2010 júniusában, míg a korrupciós bűncselekményeket érintő bünszervezet 2003. június közepén jött létre,

- mivel az eljáró bíróságok ugyanazon személyt, [REDACTED] terheltet érintően két különböző időpontban létrejött bünszervezetet állapítottak meg, az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban is ennek megfelelően kerülhet sor a vagyonelkobzás indítványozására,

- a költségvetési csalást érintő bünszervezet 2010. júniusában történt létrejöttét követően szerzett értékek vagyonelkobzását és a 2003 júniusának közepét megelőzően szerzett értékekre elrendelt zár alá vétel feloldását a Fővárosi Törvényszéken 17.B.128/1284/2014. számon indult büntetőeljárásban indítványoztuk.

A vesztegetési ügyben másodfokú végzés született az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyában.

Az 1.Nyom.156/2014. számú indítványában a Központi Nyomozó Főügyészség a Be. 671. § 12. pontja értelmében, egyszerűsített felülvizsgálati eljárás keretében az 1978. évi IV. törvény 77/B. § (1) bekezdésének b) pontja és (2) bekezdése alapján vagyonelkobzás elrendelését indítványozta [REDACTED] szemben.

A költségvetési csalás miatt az egyszerűsített felülvizsgálat ügyében tudomásunk szerint még ki sem tűzte a tárgyalást a Fővárosi Törvényszék.

I.2. A pertörténet rövid ismertetése

A Központi Nyomozó Főügyészség 2021. október 1-én kelt, 1.Nyom.158/2012. számú indítványában a Be. 671. § 12. pontja értelmében, egyszerűsített felülvizsgálati eljárás keretében az 1978. évi IV. törvény 77/B. § (1) bekezdésének b) pontja és (2) bekezdése alapján vagyonelkobzás elrendelését indítványozta [REDACTED] szemben.

2021. november 26-án [REDACTED] egyéb érdekelt meghatalmazott jogi képviselője útján indítványozta, hogy a Törvényszék utasítsa el a vagyonelkobzás elrendelése iránti indítványt, mint a Be. 671. §-ába ütközőt, mely sérti az 1978. évi IV. tv. (régi Btk.) 77/B. § (1) bekezdésének b) pontját és (2) bekezdését, illetve (4) bekezdését, továbbá a Be. 819. § (2) bekezdésének a) és b) pontjait. Indítványozta a Be. 673. §-a alapján tárgyalás tartását, valamint bizonyítás felvételét.

2022. június 22-én a meghatalmazott jogi képviselő előterjesztette a bizonyítási indítványokat.

2022. március 24-én és június 23-án tartott tárgyalást a Törvényszék. [REDACTED] lemondott a jelenlét jogáról. 2022. március 24-én a Törvényszék meghallgatta tanúként [REDACTED]

2022. június 23-án a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 42.SZTKbfe.15/23-3/2022. számú végzésével elutasította a Központi Nyomozó Főügyészség indítványát.

Kifejtette, „mivel a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa SZTKb.II.6-598-25-II/2014. számú ítéletével [REDACTED] terheltet a korrupciós bűncselekmények tekintetében aktív vesztegetésben mondta ki bűnösnek, így jelen katonai büntetőeljárás vonatkozásában az általa adott, ígért, vagy arra szánt jogtalan előny („vesztegetési pénz”) – illetve a helyébe lépő vagyontárgy(ak) lehetne(nének) a vagyonekhozás tárgya(i).

Az indítványban szereplő vagyontárgyak tekintetében azonban nem merült fel olyan adat, amely azt akárcsak valószínűsítene, hogy [REDACTED] – azokat bizonyítottan arra szánta, hogy vagyoni előnyként a passzív vesztegetőnek juttassa, így a vagyonekhozás törvényi előfeltétele nem áll fenn.” (végzés 6. o.)

„Mivel az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyában való döntés meghozatalához további bizonyítási eljárás lefolytatása és bizonyítási eszközök beszerzése nem indokolt, ezért a bíróság az indítványokat – mint szükségteleneket – elutasította”. (végzés 7. o.)

A 2022. június 23-ai tárgyaláson bejelentette a Központi Nyomozó Főügyészség, hogy megfellebbezi a végzést.

2022. október 19-én, tanácsülésein a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6. SZTKbfe.12/2022/3. számú végzésével megváltoztatta a végzést.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2.Bny.44.091/2012/3-III. számú végzésével [REDACTED] szemben zár alá vett,

- az [REDACTED] helyrajzi számú, természetben a [REDACTED] szám alatti ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára (szerződés ideje: 2004. május 04.),
- a [REDACTED] en fennálló 1,25 %-os tulajdoni hányadára (szerzés ideje: 2006. január 12.),
- a [REDACTED] ántartó [REDACTED] rajzi számú, természetben a [REDACTED] am alatti ingatlanon fennálló holtig tartó haszonélvezeti jogára (szerzés ideje: 2006. június 11.), valamint

a [REDACTED] endű terhelt élettársa, [REDACTED] gyoni érdekelttel szemben zár alá vett, a [REDACTED] nyilvántartott

- [REDACTED] alatti ingatlan 8/8 tulajdoni hányadára (szerzés ideje: 2007. június 11 – 2007. július 06.),
- a [REDACTED] alatti ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára (szerzés ideje: 2007. június 11.),
- a [REDACTED] alatti ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára (szerzés ideje: 2007. július 3.),
- a [REDACTED] alatti ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára (szerzés ideje: 2007. július 03.), és
- a [REDACTED] alatti ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára (szerzés ideje: 2007. július 05.) vonatkozásában

vagyonekmozgást rendelt el.

Az Ítélet tábla szerint nem csupán abban tévedett az elsőfokú bíróság, hogy a jelenleg hatályos Btk. rendelkezéseit kell alkalmazni, hanem abban is, hogy a Btk. 74. § (1) bekezdés f) pontjára korlátozta a vizsgálódást. Az Ítélet tábla végzése a régi Btk. 77/B. § (1) bekezdés b) pontján, a (2) és (4) bekezdésén alapul.

Az Ítélet tábla egy mondatral elintézte a védelem bizonyítékait: „Az ítélet tábla megvizsgálta a védelem által hivatkozott körülményeket is, melyek azonban a törvényi vélelmet nem tudták megdönteni”. (8. o.)

Az Ítélet tábla nem küldte meg az ügyészség fellebbezését. Nem értesítette a védőt, a terheltet és az egyéb érdekeltet a tanácsülés kitűzéséről, annak időpontjáról, a tanács összetételéről.

[REDACTED] 2022. október 25-én, a BV-ben kapta meg a másodfokú végzést a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezési átiratával együtt.

[REDACTED] 2022. október 26-án, postán kapta meg a másodfokú végzést a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezési átiratával együtt.

Az ügyvédi iroda 2022. október 25-én, postán kaptuk meg a másodfokú végzést a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezési átiratával együtt.

I.3. A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az elsőfokú végzés ellen nem fellebbeztünk. A másodfokú végzés a Központi Nyomozó Főügyészség fellebbezése folytán keletkezett.

A 2017. évi XC. törvény 674. § (7) bekezdés értelmében „Egyszerűsített felülvizsgálati eljárásában harmadfokú bírósági eljárásnak nincs helye”.

Nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, nem kezdeményeztünk sem perújítást, sem jogorvoslatot a törvényesség érdekében.

I.4. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa 6.SZTKbkf.12/2022/3. számú végzését [REDACTED] [REDACTED] postán, 2022. október 21-én [REDACTED] postán, 2022. október 26-án vette át.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került.

I.5. Az indítványozók érintettségének bemutatása

I.5. [REDACTED]

Az Abtv. 27. § (2) bekezdése szerint „Jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet,

- a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt,
- b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz.”

[REDACTED] terhelt volt, ezen felül a másodfokú végzés elrendelte a vagyontárgyaira a vagyonekbezárt.

I.5.2 [REDACTED]

[REDACTED] mind az elsőfokú, mind a másodfokú végzés egyéb érdekeltnek nevezi.

A Be. 57. § § (1) bekezdés b) pontja szerint „Vagyoni érdekelt az a természetes személy, aki olyan vagyonnal rendelkezni jogosult, amelyre vagyonekbezárt rendelhető el”.

Mivel a másodfokú végzés elrendelte [REDACTED] anjaira a vagyonekbezárt, ő valószínűleg vagyoni érdekelt. Elismeri az Alkotmánybíróság, hogy akivel szemben a bírósági határozat vagyonekbezárt rendel el, érintettnek minősül (vö. 3240/2022. (V.18.) végzés).

I.6. Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsának végzése a bünszervezeten alapul. Az alapügyben megállapított bünszervezetet nem vizsgálták, holott ez számos büntető anyagi jogi, eljárásjogi és alkotmányossági problémát is felvetett. Az alapügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a vádhoz kötöttség megsértésével

állapította meg a bünszervezetet, ami maga után vonta a funkciómegosztás megsértését. Ezt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa sem orvosolta, mert tévesen értelmezte a fellebbezésre vonatkozó rendelkezéseket, szembement a Kúria gyakorlatával.

Azzal, hogy az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa helyt adott a KNYF indítványának, megsértette a ne bis in idem elvét és az egyéni bűnfelelősség elvét. Valójában, a KNYF ebben az eljárásban is a költségvetési csalásos ügyben megállapított bünszervezetre hivatkozik, és mindkét ügyben párhuzamosan előterjesztett indítványt a vagyoneklobzás iránt. Mivel pedig nem mutatható ki logikai összefüggés a hivatali vesztegetés és az indítványozók vagyontárgyai között, a vagyoneklobzás elrendelésével az Ítéltábla eloldotta a kérdést az egyéni bűnfelelősségtől, ezzel vikárius felelősséget teremtett.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának végzése számos ponton megsértette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, a védelemhez való jogot és a hatékony jogorvoslathoz való jogot.

Ezek az alapjogséremlmek a bírói döntést érdemben befolyásolták.

Az ügyészség a bünszervezetben részvétel ideje alatt szerzett vagyonnal kapcsolatban vagyoneklobzás elrendelését indítványozta. A megdönthető törvényi vélelemmel szemben az indítványozók számos bizonyítékot csatoltak és bizonyítási indítványokat tettek. Az elsőfokú bíróság - helyesen - nem foglalkozott ezekkel, mert jogkérdésben döntött. Ezzel szemben a másodfokú bíróság ténykérdésben döntött. Állítása szerint megvizsgálta a bizonyítékokat, azonban ez nem derül ki az indokolásból. A vagyontömeg nagysága miatt kiterjedt bizonyítási eljárást igényelt, azonban a másodfokú bíróság bizonyítás nélkül, tanácsulésen, sommás eljárásban döntött.

Mivel tudomásunk szerint ilyen típusú ügyet nem vizsgált az Alkotmánybíróság, álláspontunk szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel az ügy.

II. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

II.1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez.

(6) A jogorvoslat törvényben meghatározott rendkívüli esetei kivételével senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem ítéltethető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon vagy - nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben - más államban törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

[REDACTED] az Alaptörvény II. cikkére, a XXVIII. cikk (1), (3), (6) és (7) bekezdéseinek megsértésére hivatkozik. [REDACTED] Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (6) és (7) bekezdéseinek sérelmét állítja.

II.2. A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

II.2.1. A vádhoz kötöttség megsértése és a beismerés törvénysértő elfogadása

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa SZTKb.II.6-598-25-I/2014. számú ítéletének alapjául szolgáló vádirat nem tartalmazza a bűnszervezet leírását, arról egyáltalán nem szól. Így különösen nem írja le, kik voltak a bűnszervezet tagjai, milyen hierarchiában működtek, milyen konspiratív eszközöket használtak, milyen bűncselekményeket követtek el, milyen formában, kik és kinek az utasítására.

A vádirat mindössze a bűnszervezet kifejezést tartalmazza, viszont nem tartalmaz erre vonatkozó tényállást.

[REDACTED] a Be. 524. § (1) bekezdése alapján a tárgyaláson beismerte a bűnösséget, azonban nem ismerte be, nem is ismerhette be a bűnszervezetben részvételt.

Ezen a beismerő vallomáson alapul az elsőfokú ítélet. Mechanikusan átvette a Törvényszék a bűnszervezet kifejezést.

Mivel a vádirattal megegyezően kell beismerő vallomást tenni, azonban a vádirat nem tartalmazta a bűnszervezet leírását, nem fogadhatta volna el a Törvényszék a beismerő vallomást. Ez hatályon kívül helyezési ok.

Az elsőfokú ítélet ellen [REDACTED] je a tárgyaláson, míg [REDACTED] ítélet kézhezvételét követően jelentett be enyhítésért fellebbezést.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.SZTKBF.10/2020/17. számú ítéletében megállapította, hogy

- a fellebbezéseket kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be a jogosultak. [35]
- A felülbírálat ezért kizárólag a vádlottakkal szemben kiszabott büntetésre vonatkozó sérelmezett rendelkezéseket érinti. A fellebbviteli bíróság a Be. 591. (2) bekezdés a) pontja alapján nem vizsgálta, mert nem is vizsgálhatta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú katonai tanács által megállapított tényállásra alapította. A Be. 580. § (2) bekezdés a) és b) pontjaira figyelemmel a felülbírálat nem terjedt ki a bűnösség megállapításának és a jogi minősítésnek a felülbírálatára sem. Ezért az I. rendű vádlott védőjének **a bűnszervezet megállapíthatóságával, ezen keresztül a jogi minősítéssel kapcsolatos kifogása nem foghatott helyt.**

A Be. 580. § (2) bekezdése rögzíti, hogy „*Ha a bíróság a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát végzéssel elfogadta, nincs helye fellebbezésnek az ítélet ellen*

a) a bűnösség megállapítása, illetve

b) a váddal egyező tényállás és minősítés miatt.”

Ahogy fent kifejtettük, sem a vádirat, sem az ítélet nem tartalmazta a bűnszervezet tényállását.

Abban a kérdésben azonban vita van, hogy a bűnszervezet minősítési vagy büntetéskiszabási kérdés-e. Ettől függetlenül a bűnszervezetben elkövetés megállapítása a töretlen kúriai gyakorlat szerint nem minősítési, hanem olyan büntető anyagi jogi kérdés, amely közvetlenül a büntetés kiszabásához kapcsolódik, így a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont szerinti felülvizsgálati oknak tekinti. A Kúria többek között a Bfv.III.378/2019/11. számú végzésben kimondta, „*Figyelemmel arra, hogy a bűnszervezetben elkövetés nem a bűncselekmény Különös Részben foglalt minősítő körülménye, így megállapítása a minősítést nem érinti. Mivel az elkövetéskori törvény 98. § (1) bekezdése és ezzel egyezően a Btk. 91. § (1) bekezdése szerint a bűnszervezetben elkövetés a büntetés kiszabására vonatkozó Általános részi rendelkezés, ezért az ítélet rendelkező részében – hasonlóan a visszaesés (valamint a többszörös és a különös visszaesés) megjelenítéséhez – a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéshez kapcsolódóan kell kifejezésre juttatni. Emiatt tévedett a bíróság, amikor a bűnszervezetben történt elkövetésnek a cselekmények jogi minősítése körében tulajdonított jelentőséget, tehát a cselekményeket bűnszervezet tagjaként elkövetettként minősítette. A bűnszervezetben elkövetéshez a törvény az Általános részbeli rendelkezések között fűz bizonyos büntetéskiszabási jogkövetkezményeket. Ilyen minősített esete egyetlen bűncselekménynek sincs*”. [24]

Amikor kimondta az Ítéltábla, hogy a bűnszervezet támadása a minősítést érinti, szembement a Kúriával.

Mivel a Be. 580. § (2) bekezdésében írt feltételek nem álltak fenn, az Ítéltábla nem rekeszthette volna ki a fellebbezésből a bünszervezetet.

Ennek folyománya, hogy az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa azon az állásponton volt, hogy [REDACTED] bűncselekményeket bünszervezetben követte el, így az ítélt dolognak minősül. (6. o.)

Visszatérve az alapvető problémához, a vádirat nem tartalmazta a bünszervezet leírását. A bünszervezet szót annak valamennyi jogkövetkezményével átvette a Törvényszék.

A Be. 6. §-a rögzíti a következőket:

(1) A bíróság vád alapján ítélezik.

(2) A bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet.

(3) A bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.

A Be. 5. §-a szerint a büntetőeljárásban a vád, a védelem és az ítékezés elkülönül. Ahogy megfogalmazza a Kommentár, „az eljárási feladatok megoszlása nem más, mint a büntetőeljáráson belüli következetes munkamegosztás rendje, mely szerint a vádlói, a védői és az ítélező funkciók nem cserélődhetnek fel és nem keveredhetnek. A vádló nem ítélezhet, az ítéző bíró nem veheti át a vádló szerepét és nem is pótolhatja a vád esetleges hiányosságait, de ítéletet hozni vád nélkül nem lehet.”¹

Ennek alkotmányjogi szempontjait a következőképpen fogalmazta meg az Alkotmánybíróság.

„A tisztességes eljárás követelményének alapfeltétele a vádlói és az igazságszolgáltatási funkciók szétválasztása.

A büntetőeljárás végső szakaszában a bíróság vádhoz kötöttsége nemcsak az ügyész és a bíróság kapcsolatát határolja be, hanem a vádlott védekezéshez való jogának tartalma szempontjából is alapvető jelentőségű.

Az eljárási funkciók közötti „átjárhatóság” a vád tartalmi törvényességét kérdőjelezi meg és ekként sérti a tisztességes eljárás követelményét.” (14/2002. (III.20.) AB határozat)

„Különösen fontos az eljárási feladatok megoszlása, azaz a funkciómegosztás elve. Ebből fakadó kíváncsi, hogy a büntetőeljárásban a vád, a védelem és az ítékezés elkülönüljön. Az alapelv a büntetőeljárási feladatok hatóságok közötti elosztásának következetes rendjét alakítja ki, voltaképpen munkamegosztást deklarál. Garantálja, hogy a vádlói, a védői és az ítékezéshez kapcsolódó feladatok meghatározott eljárási szereplőkhöz rendelve érvényesüljenek, ne keveredjenek. **Így a funkciómegosztás alapelve értelmében az ítélező bíróság sem a vádló, sem a védő szerepébe nem léphet.**” (90/2020. (VIII.4.) [90])

¹ Belegi József (szerk.): Büntetőeljárás jog. Kommentár a gyakorlat számára. I. kötet, Harmadik kiadás, 22. o.

Álláspontom szerint a bíróság megsértette a vádhoz kötöttséget.

A jelen alkotmányjogi panasz szempontjából annak van jelentősége, hogy a Törvényszék megsértette a funkciómegosztás elvét, majd továbbgyűrűzött ez az alapjogsértés. Először akkor, amikor az Ítéltábla tévesen értelmezte a fellebbezést, majd az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban a Törvényszék elhárította magától a problémát, a res iudicatára hivatkozott.

II.2.2. Ne bis in idem megsértése

Amikor bünszervezetről van szó, akkor a vádirat éppen a költségvetési csalás miatt indult ügyben az 1.Nyom.156/2014. számú vádiratra, az abban leírt bünszervezetre utal.

Megállapítható tehát, hogy a vesztegetés és más bűncselekmények miatt folyamatban volt eljárásban a költségvetési csalás miatt folyamatban volt, 1.Nyom.156/2014. számú vádiratban leírt bünszervezetet tekinti bünszervezetnek, mert

- a) semmilyen leírást nem tartalmaz bünszervezetről, így egy másikról sem,
- b) amikor a bünszervezetre utal, akkor kifejezetten 1.Nyom.156/2014. számú vádiratban meghatározott, a vendéglátó ipari és szórakoztató helyeket működtető, a költségvetési csalásban érintett bünszervezetről szól.

Ezt implicite elismeri maga a KNyF indítvány is, amikor a 4. oldal utolsó bekezdésében a Btk. 74/A. § (2) bekezdés o) pontját tartaná alkalmazandónak, ha nem kellene az enyhébb jogot figyelembe venni. Ez utóbbi ugyanis „*a bünszervezetben elkövetett különösen nagy vagy különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás*”-ra vonatkozik.

Amikor a vádirat hivatkozik a bünszervezetre, kifejezetten a költségvetési csalás tárgyában emelt vádiratra utal, az abban foglalt vagyoni hátrány pontos számszerű megjelölése mellett.

Azaz, az ügyészség [REDACTED] ugyanazzal a bünszervezettel kapcsolatban, kétszer akarja a vagyonától megfosztani.

Ezt a védelmi érvelést sem a Törvényszék, sem az Ítéltábla nem fogadta el. **Azzal, hogy az Ítéltábla helyt adott az ügyészség indítványának, a ne bis in idem elvét megsértette.**

Legutóbb az Alkotmánybíróság a 18/2022. (VIII.18.) AB határozatban fejtette ki álláspontját a ne bis in idem mibenlétéről, és a vizsgálandó tényezőkről.

„A ne bis in idem elvében testet öltő és a jogbiztonság követelményével összhangban értelmezett alkotmányos garancia kifejezetten az állami büntetőhatalom visszaélészerű gyakorlásával szemben védi az egyént. Nem tiltja önmagában azt, hogy valakivel szemben ugyanazon jogellenes cselekménye miatt több, különböző jogágakba tartozó, eltérő funkciójú eljárást folytassanak le és ezek eredményeként jogkövetkezményt alkalmazzanak. **Magában**

foglalja ugyanakkor annak a tilalmát, hogy valakivel szemben ugyanazon jogellenes cselekménye miatt egymást követően vagy egymással párhuzamosan több olyan büntető szankció alkalmazására irányuló eljárás folyjon, amelyek eredményeként több büntető jogkövetkezmény alkalmazására kerül sor. [66]

Az Alkotmánybíróság - korábbi gyakorlatával összhangban - annak mérlegelésekor, hogy a vizsgálat alá vont eljárás, illetve szankció „büntető” jellegű-e vagy sem, nem az adott eljárás jogági besorolását tekinti döntőnek, hanem **az eljárás és jogkövetkezmény funkciójából, jellegéből indul ki.** Annak meghatározására, hogy mely eljárás, illetve jogkövetkezmény tekinthető büntető jellegűnek, az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata és az azzal összhangban álló EJEB-gyakorlat alapján megfelelően kimunkált szempontrendszer áll rendelkezésre. Az Alkotmánybíróság értelmezésében - összegezve eddigi gyakorlatát, illetve felhasználva a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusokban kikristályosodott mércét - **egy eljárás abban az esetben büntető jellegű, ha valamely természetes személy által megvalósított jogellenes cselekmény miatti felelősségre vonásra irányul, és az eljárás során alkalmazandó jogkövetkezmény büntetésnek minősül, azaz - célját és hatását tekintve - megtorló jellegű és prevenciót szolgáló joghátrány.**” [67]

Vitán felül áll, hogy a vagyonelkobzást a Btk., a büntetőeljárást a Be. szabályozza. A vagyonelkobzás intézkedés, minden irányba kiterjeszti a Btk. (pl. 74. § (2), (3), 75. § (1), (2))

A bünszervezet esetén a vagyonelkobzás célja a vagyoni alap elvonása. Fontos, hogy a 74. § (1) bekezdés b) pontja és a (4) bekezdés továbbra is abból indul ki, hogy a szervezett bűnözés elleni küzdelem egyik leghatékonyabb eszköze a bünszervezetek megfosztása vagyoni alapjuktól, ezért általános szabályként előírja, hogy vagyonelkobzást kell elrendelni arra a vagyonra, amelyet az elkövető a bünszervezetben való részvétele ideje alatt szerzett. Nem lehet azonban elrendelni arra a vagyonra, amelynek törvényes eredete bizonyított.

A törvény megfordította a bizonyítási terhet. Eszerint az ellenkező bizonyításáig vagyonelkobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni a bünszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett valamennyi vagyont. Ebből következik, hogy a bizonyítás sikertelenségének kockázatát a terhelt viseli, azaz amennyiben az ilyen vagyon törvényes eredete kétséges; nem egyértelmű, hogy a vagyont nem a bünszervezetben való részvétel ideje alatt, törvényes úton szerezték, a vagyonelkobzást el kell rendelni.

A fentiek alapján egyértelmű, hogy a jelen eljárás és a szankció is büntető jellegű.

A vesztegetés miatt indult eljárásban, a költségvetési csalás miatt folyamatban volt eljárásban megállapított bünszervezetre alapozott vagyonelkobzás sérti a ne bis in idem elvét. Hiszen a költségvetési csalásos eljárásban

- a) már éppen ezekre a tényekre alapozva alkalmazott vagyonelkobzást az Ítéletábra,
- b) a további vagyonelkobzás tekintetében erre a költségvetési csalásos eljárásra épülve, iránymutatást is adott a Tábla az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatása tekintetében,
- c) az ügyészség már indítványt is beterjesztett az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásra.

II.2.3. Bűnösség elvének megsértése

A KNYF 1.Nyom.158/2012. számú indítványában a következőket rögzítette:

„A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítéleti tényállása alapján a [REDACTED] rendű terhelte által irányított bűnszervezet a [REDACTED] II. rendű vádlottal 2003. június közepétől egészen az elkövetők elfogásáig, 2012. május 31. napjáig fenntartott korrupciós kapcsolat kiépítésével létrejött.

Annak célja a [REDACTED] helte személyét érintő büntetőeljárások elrendelésének, valamint eredményes lefolytatásának megakadályozása, az általa irányított cégcsoport zavartalan, lehetőség szerint hatósági intézkedésektől mentes működésének biztosítása, továbbá a versenytársak működésének megnehezítése vagy ellehetetlenítése volt, amit öt évi vagy ezt meghaladó tartamú szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények – minősített aktív és passzív hivatali vesztegetések – révén kívántak elérni, illetve értek el.

Így a korrupciós bűnszervezet a [REDACTED] terhelte által irányított elkövetői kör illegális gazdasági tevékenységének működését is biztosította.” (3. o.)

Az állítja a KNYF, hogy 2003-tól [REDACTED] vesztegetett rendőröket, hogy ne „zavarják” azokat a cégeket, amelyek a költségvetési csalásos ügyben szerepelnek.

Tegyük fel, hogy [REDACTED] cégekkel meg akarta valósítani a költségvetési csalást, akkor logikus módon a NAV állományában álló személyeket vesztegette volna meg.

Továbbá, 2010-től állapította meg a költségvetési csalást az Ítéletábra, így nem érthető, hogy 2003 és 2010 között miért vesztegette meg a rendőröket?

Ha pedig a KNYF a 2010-től megvalósított költségvetési csalásra fűzi fel a vagyoneklobzást, az azt jelenti, hogy semmilyen összefüggésben nem áll [REDACTED] vagyontárgyaival.

Megállapítható tehát, hogy az aktív vesztegetésből nem keletkezhettek vagyon.

Az Alkotmánybíróság már 1991-ben rámutatott, hogy „Valamennyi modern büntetőjogi rendszernek - szinte dogmaszerű - alaptétele a bűnfelelősség elve. Eszerint a büntetőjogi felelősségre vonás alapvető feltétele a törvényben büntetendővé nyilvánított magatartás bűnös (szándékos vagy egyes esetekben gondatlan) megvalósítása (Btk. 10. §).

A bűnösségen alapuló felelősség elve azt jelenti, hogy a pusztán tárgyi történet mellett vizsgálni kell a tettes viszonyát magatartásához és annak eredményéhez.” (723/B/1991 AB határozat)

Későbbi határozatában kiemelte, hogy „*A büntetőjog alkotmányos alapelve a büntetőjogi felelősség személyes volta, a bűnösségen alapuló felelősség*”. (58/1997. (XI.5.) AB határozat)

Ahogy Németországban, úgy Magyarországon is az egyéni bűnfelelősség az emberi méltóságból fakad.

Az egyszerűsített felülvizsgálati indítvány, valamint az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletábrai határozat abból a téves és egyben a bűnösségi elvet is sértő alapfeltevésből indul ki, hogy a vesztegetés [REDAKTÁLT] érdekeltségébe tartozó vendéglátó- és szórakoztatóipari létesítmények profitábilis működését szolgálta.

A vesztegetés a másik eljárásban megítélt költségvetési csalással nincs és nem is volt ok-okozati összefüggésben. Ezt egyébként egyik hatóság sem állította, semmilyen fórumon. Viszont a támadott ítéletábrai határozatnak ez az apriori álláspontja.

Amint azt fent jeleztük, ez nemcsak életszerűtlen, de jogilag is lehetetlen. (Az ÁFA csalás leplezésére elviekben is alkalmatlan lett volna a rendőrség megvesztegetése).

A vesztegetéses cselekmények tehát semmilyen ok-okozati összefüggésben nem lehettek a vendéglátó- és szórakoztató ipari létesítmények által jogszerűen generált profittal, függetlenül attól, hogy ezzel összefüggésben aztán milyen adózási cselekményeket hajtott végre bárki.

A bűnösségi elv ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a szándékosság vagy gondatlanság át kell, hogy fogja a bűncselekmény tárgyi elemeit és azok között levő kapcsolatot. A tények tudata vagy azok elvárhatósága feltétele a büntetőjogi felelősségnek.

Olyanért, amiről az elkövető nem tudott és nem is kellett volna tudnia a tőle elvárható figyelem és körültekintés esetén, az elkövetőt felelősségre vonni nem lehet.

A bűnfelelősség ellentéte az objektív felelősség. Az objektív felelősség ismérve az, hogy a felelősséget kiterjeszti olyan eseményekre, melyekkel kapcsolatban a fenti szubjektív kitétel nem állapítható meg, bár ezen események az adott személy magatartásának (tevékenységével, vagy mulasztásával) a *conditio sine que non* alapján okozatai.

Az objektív felelősség még szélsőségesebb formája, amikor nem is az adott személy magatartása a kiváltó ok, vagy az adott személy más magatartása a *conditio sine que non* ok-okozati sorának egy másik láncolatán helyezkedik el.

Jelen esetben ezen utóbbiról van szó, [REDAKTÁLT] vesztegetéses cselekményei a vendéglátó- és szórakoztatóipari létesítmények zavartalan működését kívánták biztosítani, függetlenül attól, hogy az így realizált bevétel ÁFA vonzatát a költségvetésbe befizeti-e vagy nem.

E két tevékenységi sík összevegyítése szélsőségesen objektív felelősséget teremt, amelynek kétségtelenül lehet generális és preventív hatása, de az üzenet, amit egy ilyen fajta szankcionálás hordoz, nem fér meg a felvilágosult büntető igazságszolgáltatás rendszerével.

II.2.4. A tisztességes eljáráshoz való jog megsértése

a) A tisztességes eljáráshoz való jog

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor - az Alkotmánnyal fennálló tartalmi és kontextuális egyezés okán - a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban az Alkotmánybíróság irányadónak tekintette a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]}. (22/2014. (VII.15.) AB határozat [48])

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezésével nevesíthetők a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványok. Ezek különösen: a bírósághoz fordulás joga, **a tárgyalás igazságossága** (ami nem garantálja a döntés igazságosságát), a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, továbbá az ésszerű időn belüli elbírálás. A szabály de facto nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint **része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége.** (22/2014. (VII.15.) AB határozat [49])

Az Alkotmánybíróság értelmezésében **a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye.** (7/2013. (III.1.) AB határozat [24])

A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik **az indokolt bírói döntéshez fűződő jog.** (7/2013. (III.1.) AB határozat [33])

b) A tárgyaláshoz és a bizonyításhoz való jog megsértése

A másodfokú eljárásban érvényesülő garanciák körének meghatározása szempontjából lényeges kérdés, hogy másodfokon a bíróság milyen eljárási formában hozza meg döntését. (22/2014. (VII.15.) AB határozat [64])

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Be. 674. § (5a) bekezdésére hivatkozással, tanácsulésen járt el.

A Be. 674. § (5a) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban a fellebbezésről tanácsulésen határoz, ha az ügyész, a terhelt vagy a védő meghallgatása szükséges, nyilvános ülést tart, ha más bizonyítást vesz fel, tárgyalást tart.

Azaz, abban kell dönten, hogy fel kell-e venni bizonyítást.

Ha megállapítják a bíróságok a bünszervezetben elkövetést, ahhoz számos drákói következmény fűződik. Ezek közül a jelen ügy tárgyát képezte a vagyoneklobzás.

Az 1978. évi IV. törvény (régi Btk.) 77/B. § (1) bekezdés b) pontja szerint „*Vagyoneklobzást kell elrendelni arra a vagyonra, amelyet az elkövető bünszervezetben való részvétele ideje alatt szerzett*”.

A (2) bekezdés alapján „A vagyonekobzást el kell rendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyona is, amellyel más gazdagodott. Ha gazdálkodó szervezet gazdagodott ilyen vagyonnal, a vagyonekobzást vele szemben kell elrendelni.”

A (4) bekezdés kimondja, hogy „Az (1) bekezdés b) pontja esetében, az ellenkező bizonyításáig vagyonekobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni a bünszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett valamennyi vagyont.”

A 2012. évi C. törvény (Btk.) 74/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint „Az ellenkező bizonyításáig vagyonekobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni, és vagyonekobzást kell elrendelni arra a vagyona, amelyet az elkövető a bünszervezetben való részvétele alatt szerzett”.

A 74. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „A vagyonekobzást el kell rendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyona is, amellyel más gazdagodott.”

Mindkét törvény ugyanazt a rendelkezést tartalmazta. Ennek lényege, hogy megdönthető vélelmet vezetett be a jogalkotás. Ez természetesen kihatott a bizonyítási kötelezettségre és a bizonyítási teherre.

A bizonyítási kötelezettségről kimondja a Be. 7. § (1) bekezdése, hogy a vád bizonyítására a vádló köteles. A bizonyítási teher vonatkozásában azt rögzíti a Be. 7. § (4) bekezdése, hogy a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.

A főszabály alól kivételt képez az az eset, amikor vagyonekobzást kell elrendelni arra a vagyona, amelyet az elkövető a bünszervezetben részvétel ideje alatt szerzett. Azaz, vagyonekobzás esetén

- a terheltnek kell bizonyítani, hogy legális forrásból szerezte a vagyont, és
- ha ez nem sikerül kétséget kizáróan, akkor elkobozzák a vagyont.

Erre figyelemmel indítványozta a védelem a tárgyalást.

Az elsőfokú bíróság kitűzte a tárgyalást. Fontos kiemelni, hogy jogkérdésben döntött a bíróság, ezért elutasította a védelem bizonyítási indítványait.

A másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróságnak a jogkérdésben elfoglalt álláspontját, ezzel megnyílt a bizonyítás.

Két lehetősége volt a másodfokú bíróságnak. Vagy tárgyalást tűz ki, megvizsgálja a bizonyítékokat és érdemben dönt a bizonyítási indítványokról, vagy tanácsülésen hatályon kívül helyezi az elsőfokú végzést és új eljárásra utasítja az elsőfokú bíróságot.

A döntés meghozatalához a bizonyítás nélkülözhetetlen, az kellő garanciák mellett tárgyaláson folytatható le. Ez az egyetlen olyan eljárási forma, amely megteremti a kereteket az eljárási garanciák teljes körének érvényesüléséhez. (22/2014. (VII.15.) AB határozat [65])

Ezzel szemben tanácsulésen döntött a másodfokú bíróság. Ezzel megfosztotta az indítványozókat a jogaiktól.

A költségvetési csalás miatt folyó ügyben a Fővárosi Ítéltábla [redacted] vonatkozásában elrendelt zár alá vételt feloldó rendelkezést megváltoztatta, a zár alá vétel feloldását mellőzte, egyben az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatását rendelte el. (5.Bf.16/2018/66. számú ítélet 10. o.)

Nem véletlen, hogy előírta, a vagyonelkobzás kérdésében történő döntést az ügyész, az I. r. vádlott és védőjének a bevonásával, bizonyítási eljárás keretében tárgyaláson kell meghozni. (166. o.)

c) Hatékony bírói jogvédelem megsértése

Ahogy kifejtettük, az Alkotmánybíróság értelmezésében a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye. (7/2013. (III.1.) AB határozat [24], 3335/2019. (XII.6.) [22])

A jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy **a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen**. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. (7/2013. (III.1.) AB határozat [24])

Formálisan végleges a másodfokú végzés, azonban a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa nem hozhatott érdemi döntést tárgyalás nélkül.

Ezzel együtt egyfokúvá vált az eljárás. Tudatában volt a másodfokú bíróság, hogy a másodfokú végzéssel szemben nincs helye harmadfokú eljárásnak, így még a látszatra sem adott a másodfokú bíróság. Ezzel a végzéssel az önkényességet súrolta.

d) Indokolt bírói döntéshez való jog megsértése

Az Alkotmánybíróság az egyedi bírósági döntések indokolási kötelezettségének minimális, az eljárás tisztességéhez tartozó követelményeit a 7/2013. (III.1.) AB határozatig nem vizsgálta.

Ebben a határozatban az Alkotmánybíróság áttekintette az Emberi Jogok Bírói Székének az indokolt bírósági döntéshez fűződő jog tekintetében kialakított gyakorlatát, amelyet az

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jog értelmének meghatározásakor is irányadónak tekintett. [30]

A Bíróság az indokolt bírói döntéshez való jogot az Egyezmény 6. Cikkében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jog részének tekinti. .. A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be. ... A Bíróság elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. [31]

Kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket. [32]

Az Alkotmánybíróság olvasatában a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy **a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.** Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. [34]

Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog azt a minimális tartalmi követelményt állítja az adóigazgatási eljárásban hozott határozatot felülvizsgáló bírói döntés indokolásával szemben, hogy az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően a határozat törvényességét érintő **lényeges kérdéseit kellő mélységben vizsgálja meg, és ennek indokait döntésében részletesen mutassa be.** [38]

Ennek a követelménynek nem felel meg az az egy mondat, miszerint „*Az ítélőtábla megvizsgálta a védelem által hivatkozott körülményeket is, melyek azonban a törvényi vélelmet nem tudták megdönteni*”. (8. o.)

e) A pártatlanság megsértése

Nem nehéz felismerni, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott másodfokú végzés és a 20/2005. (V.26.) AB határozattal megsemmisített tanácsülésre vonatkozó rendelkezés között nagyfokú hasonlóság mutatható ki.

A 20/2005. (V.26.) AB határozat a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 360. §-ának (1) bekezdését alkotmányellenesnek találta. A Fővárosi Ítélőtábla a 2017. évi XC. törvény Be. 674. § (5a) bekezdése alapján döntött.

Eltérés a kettő között, hogy

- az AB az első esetben a jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének, valamint alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére, illetve alkotmányellenes mulasztás megállapítására irányuló indítványok tárgyában döntött, jelenleg valódi alkotmányjogi panaszt terjesztettünk elő,
- az AB az első esetben az 1998. évi XIX. törvényt vizsgálta, jelenleg a 2017. évi XC. törvény alapján meghozott másodfokú határozatot kell vizsgálnia,
- az első esetben az Alkotmány, míg jelenleg az Alaptörvény a mérce.

Valójában azonban olyan helyzet állt elő, mintha a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa az 1998. évi XIX. törvény 360. §-ának (1) bekezdése alapján hozta volna meg a határozatát.

Mivel az Alaptörvény cikkei tartalmi és kontextuális egyezésben vannak a korábbi alkotmánybíróági gyakorlattal, ezért számos összefüggésben iránymutató a 20/2005. (V.26.) AB határozat.

A Be. 598. § (4) bekezdése szerint *„A tanács elnöke az ügyészséget, a vádlottat, a védőt és a fellebbezőt értesíti a tanácsülés kitűzéséről, a tanács összetételéről, a tanácsülés időpontjáról.”*

Mivel a fenti rendelkezést megsértette a másodfokú bíróság, a bíróság összetétele csak a határozat aláírásából és csak utólag állapítható meg. Aggályos, hogy a tanács összetételéről szóló információ híján az indítványozók nem élhetnek a kizárási indítvány előterjesztésének lehetőségével. (vö.: 20/2005. (V.26.) AB határozat 5.2.)

f) A fegyverek egyenlőségének megsértése

A Be. 596. § (1) bekezdés c) pontja szerint *„A másodfokú bíróság tanácsának elnöke a vádlottnak és a védőnek kézbesíti a más által bejelentett fellebbezést és a másodfokú bíróság mellett működő ügyészség indítványát”.*

Nem tett eleget ennek a másodfokú bíróság. Azaz, nem rendelkezett a terhelt és a védő az ügyészség fellebbezésével.

A tisztességes eljárásnak az egyezmény- és alkotmányszövegekben nem nevesített, de általánosan és nem vitatottan elismert eleme a „fegyverek egyenlősége”, amely a büntetőeljárásban azt biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. (6/1998. (III.11.) AB határozat)

Nem tudott tehát reagálni a védelem a fellebbezésre.

Még egy ponton kimutatható a fegyverek egyenlőségének megsértése. Azzal, hogy a másodfokú bíróság tanácsülésen bírálta el a fellebbezést, a tisztességes eljárás lényegéhez

tartozó fegyverek egyenlőségének követelménye még látszólag sem jutott érvényre. E szabályozás, szemben áll a „fair eljárás” minden elemével, tartalmilag akadályozza az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, s vákuumot keletkeztet a hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesülésében. (vö.: 20/2005. (V.26.) AB határozat 5.1.)

II.2.5. A védelemhez való jog megsértése

A Be. 598. § (4) bekezdése szerint *„A tanács elnöke az ügyészséget, a vádlottat, a védőt és a fellebbezőt ... tájékoztatja arról, hogy nyolc napon belül a más által bejelentett fellebbezésre, indítványra vagy nyilatkozatra észrevételeket tehetnek.”*

Mivel megsértette a másodfokú bíróság ezt a rendelkezést, a terhelt és a védő abban a helyzetben sem volt, hogy az ügyészség fellebbezésére írásban reflektáljon. Ez a helyzet a terhelt oldalán már önmagában a védelemhez való jog sérelmével jár.

A védelemhez való jog alkotmányos büntetőeljárási alapelve az eljárás egész menetében számtalan részletszabályban ölt testet [ami] a büntetőeljárás alá vont személy azon jogaiban, illetve a hatóságok azon kötelezettségeiben realizálódik, amelyek biztosítják, hogy a vele szemben érvényesített büntetőjogi igényt megismerje, arról álláspontját kifejtthesse, az igénnyel szembeni érveit felhozassa, a hatóságok tevékenységével kapcsolatos észrevételeit és indítványait előterjeszthesse, továbbá védő segítségét vehesse igénybe. A védelemhez való jog tartalmát képezik a védő azon eljárási jogosítványai, illetve a hatóságok azon kötelezettségei, amelyek részéről a védelem ellátását lehetővé teszik. (25/1991. (V. 18.) AB határozat)

A terheltnek és a védőnek a másodfokú eljárás érdemi részétől való távoltartása megakadályozza, hogy az érvekre és körülményekre a védelem megfelelően reagáljon, megfosztva egyúttal a bíróságot is attól a támogatottságtól, amelyet a közvetlenség és szóbeliség a döntések megalapozásában jelent.

A tisztességes eljárás követelményeinek széles értelmezése magában foglalja az ésszerű időn belüli elbírálás követelményét, ami igazolhatja az egyszerűsített eljárási formák meghonosítását és bizonyos körben akár a tárgyaláson kívüli ügyintézését is. Az időszerűség követelménye azonban csak egy a tisztességes eljárás elmei közül, amelynek érvényre juttatása végletekig nem fokozható, s amely a tisztességes eljárás további szempontjai fölött nem szerezhet uralkodó befolyást, más alapjogot pedig semmiképpen nem sérthet. A védelem jogainak korlátozásából eredő „időnyereség” nem tekinthető olyan számottevő értéknek, amely az alkotmányos jogok és követelmények megszorítását indokolhatná. Ez a megfontolás az igazságszolgáltatás Alkotmánynak megfelelő működéséhez méltatlan, merőben praktikus szempontnak tekinthető, amellyel **szemben áll a bíróságnak az ügyek alapos felderítésére, a bizonyítékok körültekintő mérlegelésére, az igazságos és a jogszabályoknak megfelelő döntés meghozatalára vonatkozó kötelezettsége, összefoglalóan: a büntető igénynek a**

tisztességes eljárás követelményrendszere keretei között történő érvényesítése. (vö.: 20/2005. (V.26.) AB határozat 5.3.)

II.2.6. Hatékony jogorvoslat megsértése

Az alaptörvényi rendelkezés értelmezésekor az Alkotmánybíróság figyelembe vette a 3064/2014. (III. 26.) AB határozatban tett megállapítást, mely szerint tekintettel arra, hogy a jogorvoslathoz való jog kapcsán az Alaptörvényben rögzített szabályok megegyeznek az Alkotmányban foglaltakkal, az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban szereplő érvek és megállapítások alkalmazhatók. (22/2014. (VII. 15.) AB határozat [83])

Az Alkotmánybíróság állandósult gyakorlata értelmében a jogorvoslathoz fűződő jog általános értelemben azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. A jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékonyságához pedig az szükséges, hogy ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására. A jogorvoslat jogának hatékony érvényesülését számos tényező befolyásolhatja, így többek között a felülbírálati lehetőség terjedelme, a jogorvoslat elintézésére meghatározott határidő, vagy a sérelmezett határozat kézbesítésének szabályai és megismerhetőségének tényleges lehetősége (22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]).

A másodfokú bíróság azzal, hogy tanácsülésen bírálta el a fellebbezést és hermetikusan elzárta attól a terheltet és a védőt, hogy egyáltalán tudjanak arról, hogy tanácsülés lesz, valamint nem küldte meg az ügyészégi átiratot, a védelem jogának ellehetetlenítését eredményezte.

Ahogy az Alkotmánybíróság a 20/2005. (V.26.) AB határozatban rámutatott, hatékony jogorvoslat a védelem jogának ellehetetlenítését eredményező formalista megközelítésén nyugvó, tartalmilag azonban üres szabályozás mentén elképzelhetetlen. (vö.: 5.3.)

Mindez sérti a vagyoni érdekelt hatékony jogorvoslathoz való alapjogát is. Lehetetlenné tette a másodfokú bíróság, hogy a vagyoni érdekelt a fellebbezés őt érintő részére észrevételeket, indítványokat tegyen, érveit kifejtse.

III. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

III.1. Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Indítványoztuk az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján, hogy a bíróság függessze fel a vagyonelkobzás végrehajtását.

Ha a bíróság az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján a döntés végrehajtását nem függeszti fel, indítványozom, hogy a T. Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján hívja fel a bíróságot a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére.

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, vegye figyelembe, hogy többek között azokra az ingatlanokra vonatkozik a másodfokú végzés, amelyben [REDACTED]
[REDACTED] Azzal, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa ezeknek az ingatlanoknak a vagyonekbeírását rendelte el, földönfutóvá tette az egész családot. Hozzátevé, hogy az alapügyben 108.000.000,- Ft pénzbüntetést szabott ki [REDACTED]
[REDACTED] szemben, míg a másik eljárásban 330.000.000,- Ft vagyonekbeírást rendeltek el vele szemben.

III.2. Jelen alkotmányjogi panaszhoz csatolom a meghatalmazások eredeti példányait.

III.3. Az indítványozók a nevük közzétételéhez nem járultak hozzá.

III.4. Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

Ügyfeleim érintettségének alátámasztására másolatban csatolom a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 42.SZTKbfe.15/23-3/2022. számú végzését és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.SZTKbkef.12/2022/3. számú végzését.

A vesztegetéses ügyben sem a vádiratot, sem az elsőfokú ítéletet nem csatolhatom, mert azok egy része minősített adat.

Budapest, 2022. december 19.

Tisztelettel:

[REDACTED]

Dr. Geller Balázs József
irodavezető ügyvéd

Mellékletek:

1. sz. melléklet: ügyvédi meghatalmazások
2. sz. melléklet: a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.SZTKbkf.10/2020/17. számú ítélete
3. sz. melléklet: Központi Nyomozó Főügyészség 1.Nyom.158/2012. számú indítványa
4. sz. melléklet: a védelem 2021. november 26-ai indítványa
5. sz. melléklet: bizonyítási indítványok
6. sz. melléklet: a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 42.SZTKbfe.15/23-3/2022. számú végzése
7. sz. melléklet: a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.SZTKbkf.12/2022/3. számú végzése a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratával együtt

